

Opisování se trestá a studenti to ví

13.8.2018 Mladá fronta DNES str. 16 Brno a jižní Morava
Ivana Solařiková Masarykova univerzita, vysoké školy

Dva ministry druhé vlády Andreje Babiše stál průšvih kolem plagiátorství v jejich vysokoškolských pracích křeslo. **Univerzity** ale kvůli opisování opouštějí i „obyčejní“ studenti. O titul můžou přijít až tři roky po jeho získání.

BRNO Už se radoval z titulu na Mendelově **univerzitě** v **Brně** a před sebou měl skvělou kariéru vysokoškolsky vzdělaného člověka. Pak ale jeho magisterská práce projela antiplagiátorským systémem Theses. „Na základě chyb, které v jeho magisterské práci odhalil systém Theses, jsme tomuto studentovi odebrali titul,“ popsal loňský případ mluvčí Mendelovy **univerzity** Filip Vrána.

Je to extrém. Zpětně o titul kvůli plagiátorství přijdou studenti jen výjimečně. Ostatně jsou to teprve dva roky, kdy podle novely zákona o **vysokých školách** může škola rozhodnout o odebrání titulu i dodatečně. Využili toho už nejen na Mendelově **univerzitě**, ale třeba i na brněnském VUT. Promlčecí lhůta je přitom tři roky. Pak už mají i podvodníci jistotu, že o titul nepřijdou. Pokusy o vykrádání cizích prací přitom na **vysokých školách** nejsou nic vzácného. Až k disciplinárnímu řízení se ovšem dostane jen zlomek podvodů. Přistižení studenti pak školu většinou sami vzdají. „Za dobu fungování systému bylo na **Masarykově univerzitě** vedeno několik disciplinárních řízení kvůli podezření z plagiátorství, ve kterých hrozilo studentům vyloučení. V těchto případech ale studenti zpravidla sami dobrovolně studium předčasně ukončí,“ potvrdila Tereza Fojtová, mluvčí **Masarykovy univerzity**, která s plagiátorstvím v digitální éře bojuje nejdéle.

Pomáhá jí v tom hlavně zmiňovaný systém Theses, který převzaly i více než dvě desítky dalších **vysokých škol**. Ten každou závěrečnou práci analyzuje a porovnává s dalšími soubory v datovém úložišti. U nalezených podobných souborů vypíše míru shody v procentech. Systém se každým rokem vyvíjí a zlepšuje. „Algoritmus se postupně zdokonaluje a rozšiřuje se i společná propojená databáze ověřovaných dokumentů. Systém porovnává dokumenty s dalšími datovými úložišti a zdroji na internetu, a to bez ohledu na použitá skloňování, časování, přehození slov a podobně, a to i v jiných jazycích,“ vysvětluje Fojtová.

Antiplagiátorský systém na všechno nestačí

Podle **rektora Masarykovy univerzity** Mikuláše Beka ale ani to nestačí. „Někteří studenti se snaží opisovat vždy a všude. Všechny **univerzity** se musí před plagiátory lépe bránit, nestačí spoléhat na software. Záleží na kvalitě diplomových seminářů a práci vedoucích a oponentů. Ti by měli plagiáty včas rozeznat, protože mají znát relevantní literaturu k vyhledávaným tématům diplomových prací a většinu pokusů o plagiování by měli odhalit i bez softwaru,“ uvedl na svém facebookovém profilu.

V některých oborech ostatně na počítačový systém ani spoléhat nejde. Například VUT v Brně sice nechá všechny práce zkontrolovat antiplagiátorským systémem, ten však nemusí být vždy účinný. „Antiplagiátorské systémy jsou primárně založeny na porovnávání textů. Technické práce však neobsahují pouze texty. Mají i výkresovou nebo softwarovou dokumentaci, výsledky měření, grafy, počítačové kódy či algoritmy a podobně. Zde nejsou antiplagiátorské systémy účinné. Hlavní odpovědnost má tedy vedoucí práce, oponenti a komise,“ uvedla mluvčí VUT Renata Herrmannová. I tady už jednomu absolventovi kvůli opsané diplomce ve správním řízení odebrali magisterský diplom.

Důležitější než čísla odhalených případů je ale podle vedení **univerzit** fakt, že studenti vědí, že plagiátorství může být odhaleno a v takovém případě je trestáno. Z těchto důvodů podvodníků v posledních letech ubývá. Patrně největší následky měl v minulosti případ, kdy byl odhalen nesprávný postup u publikace někdejšího **děkana** Ekonomicko-správní **fakulty MU** Martina Svobody. Nešlo sice o typický plagiát, ale o pochybení při vykazování publikací. **Děkan** okamžitě odstoupil.

S čím se **univerzity** na rozdíl od plagiátorství zatím poprat neumí, je takzvaný contract cheating. „Ten spočívá v tom, že student někomu zaplatí, aby závěrečnou práci napsal za něj. Taková práce je pak neodhalitelná detekčními systémy, protože je originální. Student však získává titul neoprávněně,“ upozornil Filip Vrána z Mendelovy **univerzity**.

O autoroví| Ivana Solařiková, editorka MF DNES

Regionální mutace| Mladá fronta DNES - jižní Morava